

Hvidvask. Danske Bank er udsat for en uretfærdig mediehetz, der koster os alle dyrt.

Gør Danmark lille igen!

☰ KØ ▶ Lyt

MIKAEL STJERNE
NYGAARD

I denne måned fejrer vi tiåret for Lehman Brothers' konkurs med at så frøene til en ny finanskriser. Den kommer ikke fra nedtur i økonomien, men beror på en destruktiv dynamik, hvor det patologiske had til banker får konsekvenser i det virkelige liv. Politikere, der gerne taler om »tonen« i debatten, Morten Østergaard, Enhedslistens Pernille Skipper og SFs Lisbeth Bech Thomsen, fører an i møbningen. Der er ingen hæmminger i ordvalget, der hver dag rammer de 20.000 ansatte i Danske Bank og deres familier. Finansforbundet gør intet og svigter deres medlemmer. Ingen direktører i andre danske banker, eller deres forening, er for alvor stillet op.

Det mest basale forhold må fremhæves, fordi misforståelsen er udbredt. Det er ikke banken, der har iscenesat hvidvaskning, men bankens kunder, der i Estland har misbrugt den til dette formål. En snes ansatte, en promille af bankens personale, har i en anden tidszone og i en anden kultur ikke gjort nok for at forhindre især russiske kriminelle i hvidvask.

I år har bankens 252.000 aktionærer lidt formuetab i størrelsesordenen 100 milliarder kr. Kursfaldet er på cirka 50 procent. Da bankerne via deres realkreditselskaber hævdede bidragssatserne til omkring én procent årligt, verdens billigste finansiering, skabte det kollektivt raseri. Sympatien i pressen for boligejere var enorm. At bankejerne nu på ti måneder har tabt svarende til 50 års bidragssatser, føles derimod så godt.

Direkte farligt for Danmarks finansielle sikkerhed er, at en minister som Sophie Løhde (V) – nu i selskab af Københavns Kommune og et politisk korrekt CBS – truer med at opsiges forretnings samarbejdet med landets største bank, hvis de dømmes for hvidvask. Af alle burde en ansvarlig minister og et business-universitet dog vide, at det er præcis sådan, et *run* mod en bank starter? At CBS simultant hyrer selve symbolet på finanskrisen, en Goldman Sachs-hovedaktør i de pakkede subprime-lån, der sendte en verden i frit fald, Fabrice Tourre, »Fabulous Fab« i egen selvforelskede terminologi, er enten inkompetence eller hykleri taget til et akademisk niveau.

Angrebet i de danske medier på Danske Bank kan betyde milliardbeløb lige i lommerne på Donald Trump, skriver Mikael Stjerne Nygaard. ILLUSTRATION: CHARLOTTE PARDI

Berlingske har med nidkærhed og dygtighed afdækket enhver fejl, som banken i bagklogskabens lys har begået i den historiske periode 2007-2015, hvor den etisk korrekt lukkede ned for alle mistænkelige kunder. Før sagen rullede i mediernes. Tallet, der er på alles læber, er hvidvask for 1500 milliarder kr. Men det dækker alt fra spejderkontingenter til mistænkelige overførsler til russiske skuffeselskaber. Forleden afslørede Bloomberg sensationelt, at Danske Bank måske har stået for en mindre del af »hvidvaskningen«, end deres markedsandel i Estland tilsiger. Den samlede sum af transaktioner med kunder uden for landets grænser udgør nemlig hele 6750 milliarder kr.

Dette beløb dækker ifølge de estiske myndigheder også over mælkesalg til Sverige og anden handel. Ja, det må man da håbe. Men det gør tallene i Danske Bank også. Det er ret sandsynligt, at banken har været mindre involveret i hvidvask end andre banker i Estland i perioden. Præcist som hævdede af den tidligere lokale ledelse, der mener, at Danske Bank snarere har overrapporteret om hvidvask i forhold til konkurrenterne – jævnfør advokatrapporten fra Bruun Højle.

At andre synder, gør bestemt ikke egen skyld mindre. Danske Bank har erkendt, at man ikke har været dygtige nok og overhørt flere, seriøse advarsler. Man har undskyldt og taget konsekvensen i ledelsen. Men det står nu helt klart: Ingen bank i Estland har haft fuld fokus og perfekte IT-systemer til at fange en rådden kultur, som ingen dansker, ej heller Thomas Borgen, har haft fantasi til at forestille sig.

Pengevask i Estland er en rituel del af morgenbarberingen. Et morads, som vedrører det mishandlede folk, hvor de tidligere kommunister i partitoppen stjæler fra deres fattige befolkning. Et slående bevis på, at den virkeliggjorte socialisme ikke alene fører til et økonomisk, men også moralsk kollaps. Overalt og til alle tider, senest Venezuela. Det er umådelig trist. Men at gøre det til Danske Banks »skyld« er absurd. Og tror nogen, at Putins fætter nu sidder og græder, fordi han ikke kan få sine stjålne rubler vekslet, tager de nok desværre fejl.

Hvad med hvidvask i Danmark her og nu? Sorte penge, svindel, falske selskaber. Hver eneste dag indsender samvittighedsfulde bankfolk mails om mulig svindel til Finanstilsynet og SØIK, alias Bagmandspolitiet. I første halvår hele 17.700 indberetninger om mistanke.

Foreningen Danske Revisorer har i en leder fra oktober 2016 ret chokerende anslået, at disse indberetninger, der koster bankerne hundreder af millioner kr., kun fører til domfældelse eller sanktioner fra SKAT i promiller. Men det interesserer tilsyneladende ikke pressen eller vore politikere synderligt. Det kunne jo sætte kritisk lys på egen indsats? Er det virkelig sådan, at vi forventer perfektion af en bank, men talentløshed af en offentlig instans? For fuldendt ironi er det nu topchefen for SØIK, statsadvokat Morten Niels Jakobsen, der skal dømme over Danske Bank. Admiralsens vise har aldrig været mere aktuel.

Den tendentøse mediedækning har konsekvenser for vores velfærd og tryghed. Allerede nu er det dyrere for alle danske banker at hente finansiering udefra. Den pris må sendes videre til kunderne før eller siden. Et renommé er ødelagt for en direktør og bestyrelsesformand, der i sublim duet førte Danske Bank frem til en af Europas fem til seks storbanker målt på egenkapitalforrentning og effektivitet. I dag står den, præcis som storbankes øvrige storbanker, mørbundet halvt til døde, imens de amerikanske banker stormer frem på vore markeder.

Berlingske, Finanstilsynet, vore politikere, alle har de placeret bolden foran målet for de amerikanske myndigheder. Uden forsvar eller målmand. Af de over 300 milliarder dollar, der hidtil er betalt af banker i bøder for alt, hvad fantasien rækker til, er 97 procent havnet i de amerikanske kasser. Det er veldokumenteret, at de europæiske banker er uforholdsmæssigt straffet/afpresset. Og det virker. Europas banker stod umiddelbart efter finanskrisen stærkt. Det var eksempelvis et spørgsmål om tid, hvornår Tysklands største bank, Deutsche Bank, tog podiet fra Goldman Sachs som verdens førende investeringsbank. I dag lyder spørgsmålet: Overlever I?

Helt afslørende blev det, da tidligere præsident Obama besøgte sin kollega, Francois Hollande, i Paris umiddelbart efter en bøde i 2016 til Frankrigs største bank, BNP-Paribas, på 54 milliarder kr. For aldeles lovlig finansiering i EU, men ramt af USA-sanktioner (Iran). Fra Hollande lød en næppe hørbar protest. Hvorefter han kokede tilføjede: »Jeg er jo kendt som bankernes fjende nummer et.« Så var den check overført. Franskmandene blanket af. Og Europas banker kørt over. Trangen til at istemme den populære hetz mod bankerne oversteg den nationale interesse.

Konsekvens? På hjemmemarkedet dominerer de amerikanske banker nu totalt. Men også i Europa og Skandinaviens banker. På Oslo Børs er de to største aktiehandlere nu investeringsbankerne Morgan Stanley og Merrill Lynch. Sammen med Lehman Brothers selve finanskrisens epicenter, trolde og tabere. I dag konger af Skandinavien. I København optræder de amerikanske banker anonymt under netop dette »navn«. Her »shorter« de vores banker, det vil sige tjener på den kurslavine, som nu rammer alle danske børsnoterede banker. USA scorer således dobbelt: Deres banker og især hedge-fonde tjener milliarder på kurs-nedturen. Og USA vil formentlig snart søge milliard-bøder. Hånd i hånd.

De amerikanske myndigheder har blikket rettet stift mod Danske Bank. Men hvordan angår det Department of Justice, det amerikanske justitsministerium, at en dansk bank ikke har haft nok styr på kundernes aktiviteter i Baltikum? Jo, det kan blive aktuelt, hvis amerikanske sanktioner over for navngivne personer/selskaber i Rusland er overtrådt.

Hvad er principperne for en sådan mulig bødes størrelse? Jo, en bøde udstedt i 2016 til Deutsche Bank er en målestok. Her lød tallet først på gigantiske 93 milliarder kr. Det stod hurtigt klart, at dette beløb ville banken ikke kunne bære. Kurserne raslede ned. Et begyndende *run* på banken satte ind. Kunderne ville ud af banken omgående. Det kan ingen bank i verden klare, fordi ind- og udlån er mange gange større end bankens egenkapital. Først dage fra, at vi havde en ny Lehman-katastrofe gange tre, fordi Deutsche Bank er verdens mest forbundne bank, indså de amerikanske myndigheder, hvilket Frankensteins monster de havde skabt. De lod derfor sive, at bøden ville blive omtrent det halve. Princippet er således, at der udstedes bøder arbitrært. Afpresningen går til grænsen for, hvad banken kan betale uden at gå konkurs. I Danske Banks tilfælde vil det formentlig sige en 40 milliarder kr. (kvalificeret estimat af storbanken UBS, der har egne erfaringer i milliardbøder), hvis USA kan finde en passende paragraf.

Angrebet i de danske medier på en bank, der ikke har haft styr på en halv procent af sin forretning, to procent af indtjeningen, kan betyde milliardbeløb lige i lommerne på Donald Trump. Næppe hvad rød side i Folketinget havde håbet på. Eller nogen anden dansker. Vil jeg håbe.

Make Amerika Great Again! Winning a Trade War is Easy! Ja, det skal jeg love for.

Mikael Stjerne Nygaard er direktør, cand. phil. Vinnægleren A/S.